

1. IDENTIFICACIÓ:

Nom de l'assignatura: DIAGNÒSTIC I AVALUACIÓ DEL LLENGUATGE , LA PARLA I LA VEU.
Codi: 50011
Professorat:
Titulació: Diplomatura de Logopèdia
Tipologia d'assignatura: Troncal
Crèdits (ECTS): 7,5
Període en que s'imparteix: Semestral
Departament: Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació
Idioma en que s'imparteix: Català
Grup:
Curs acadèmic: 2007/2008

2. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA:

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Diagnosticar i avaluar els diversos trastorns del llenguatge, la parla i la veu
- Conèixer i analitzar tècniques i estratègies per a l'exploració i el diagnòstic
- Posar de manifest una visió pluridisciplinar de l'avaluació logopèdica en els trastorns del llenguatge, la parla i la veu
- Aplicar als coneixements i saber argumentar-los
- Emetre un judici crític
- Comunicar informacions relacionades amb el contingut als seus iguals, supervisors i clients
- Desenvolupar les seves habilitats d'aprenentatge en estudis posteriors de manera autònoma

3. COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA:

- **Específiques i transversals**

Relació de les competències específiques: coneixements, habilitats (saber i saber fer) que s'esperen dels estudiants	Relació de les competències transversals: treball en equip, comunicació, resolució de problemes, etc.
<ul style="list-style-type: none"> • Relacionar les dades dels trastorns del llenguatge, la parla i la veu amb el tipus d'estratègia d'avaluació i exploració adequades 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a treballar en equip • Adquirir habilitats comunicatives • Saber com resoldre problemes

<p>per a cada cas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilitzar i aplicar les proves diagnòstiques específiques segons el trastorn del llenguatge, la parla i la veu. • Reconèixer quan ha de derivar un cas i quan ha de comptar amb la col·laboració d'altres professionals. • Mostrar una actitud reflexiva sobre la seva pròpia activitat. • Desenvolupar habilitats comunicatives i d'empatia amb les diverses tipologies de pacients 	
--	--

4. BLOCS TEMÀTICS DE L'ASSIGNATURA:

1. VEU

- a. Definició
- b. Exploració clínica de la veu :
  - i. Anamnesi
  - ii. Examen funcional
    1. característiques acústico-perceptual
    2. estudi del comportament vocal
  - iii. Exploració instrumental
- c. Disfonia infantil
- d. Bases del tractament

2. DISLÀLIA

- a. Concepte
- b. Classificació
- c. Diagnòstic:
  - i. anamnesi
  - ii. exploració:
  - iii. òrgans bucofonatoris
  - iv. anàlisi llenguatge diferents situacions
  - v. proves estandaritzades
  - vi. habilitats auditives

Diagnòstic diferencial

3. DISFÈMIA

- a. Concepte
- b. Etiologia
- c. Classificació
- d. Valoració símptomes associats
- e. Avaluació:
  - i. Entrevista clínica

- ii. Proves de llenguatge oral
  - iii. Protocol valoració subjectiva
  - f. Avaluació en nens
- 2- Diagnòstic diferencial

4. DISGLÒSSIA

- a. Definició
- b. Etiologia
- c. Classificació
- d. Avaluació:
  - i. Anamnesi
  - ii. Exploració: anatòmica i fisiològica
  - iii. Perfil fonètic / fonològic

5. DISÀRTRIA

- a. H.C.
- b. Entrevista inicial
- c. Exploració:
  - i. Trets perceptius de la parla:
  - ii. Exploració mecanisme oral
  - iii. Exploració parla
- d. Escales d'avaluació
- e. Diagnòstic diferencial

6. LLENGUATGE ORAL I ESCRIT

7. 1. Procés diagnòstic :

- 7.1.1. fases del procés
- 7.1.2. tècniques de recollida d'informació
- 7.1.3. qüestions essencials a preguntar segons patologies
- 7.1.4. objectius d'avaluació : Què – Com – Per Què
- 7.1.5. proves d'avaluació :estandaritzades vs. no estandaritzades
- 7.1.6. classificació de les proves segons : F-U-C
- 7.1.7. descripció de les proves
- 7.1.8. interpretació diagnòstica dels resultats
- 7.1.9. elaboració de l'informe

5. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT – APRENTATGE

Classes teòriques : exposició dels temes amb material iconogràfic estimulant la discussió de la matèria.

Pràctiques:

a) Estratègies d'Ensenyament-Aprentatge desenvolupades pel professor: sessions pràctiques, tutories, resolució de problemes, classes magistrals.

b) Activitats que realitzaran els alumnes: treball cooperatiu, presentació de treballs a classe, assistència a classes, recerca d'informació, elaboració d'informes, participació en tutories, treballs pràctics.

6. TEMPORALITZACIÓ DEDICACIÓ DOCENT

1ª part:

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1	<i>Diagnòstic i avaluació de la parla: Anamnesi- Exploració òrgans bucofonatoris</i>	<i>Classe Magistral</i>	<i>1 hora</i>
2	<i>Proves estandaritzades</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
3	<i>Proves estandaritzades</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
4	<i>Habilitats auditives. Diagnòstic diferencial</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
5	<i>Diagnòstic i avaluació de la veu. Anamnesi i característiques acútic-perceptuals</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
6	<i>Característiques acústico - perceptual</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
7	<i>Estudi comportament vocal</i>	<i>Classe Magistral</i>	
8	<i>Disfonia infantil</i>	<i>Classe Magistral</i>	
9	<i>Diagnòstic i avaluació dels trastorns de la fluïdesa verbal. Introducció. Entrevista. H.C.</i>	<i>Classe Magistral</i>	
10	<i>Exploració amb nens</i>	<i>Classe Magistral + taller</i>	
11	<i>Diagnòstic</i>	<i>Classe Magistral</i>	

		+ taller	
12	Diagnòstic i avaluació de les disglòssies. Valoració anatòmica i fisiològica	Classe Magistral	
13	Valoració anatòmica i fisiològica + taller	Classe Magistral + taller	
14	Diagnòstic i avaluació de les disàrtries. H.C. Exploració mecanisme oral. Exploració de la parla	Classe Magistral	
15	Disàrtries. Escala d'avaluació. Diagnòstic diferencial	Classe Magistral + taller	

2ª part

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1	Diagnòstic i avaluació del llenguatge: introducció : definició de proces diagnostic, variables que hi intervenen, fases.	Classe Magistral	3 hores
2	Fase de recollida d'informació Entrevista : tipus	Classe Magistral + practiques	3 hores + 1 h.
3	Qüestions a plantejar a la família segons la hipotesi diagnòstica de la patologia. Tipus d'entrevista	Classe Magistral + practiques	3 hores + 1 h.
4	Tècniques per a millorar l'entrevista. Verbals i no	Classe Magistral +	3 hores +

	<i>verbals</i>	<i>practiques i Role-playing</i>	<i>1 h.</i>
5	<i>Objectius, continguts i procediments de l'avaluació.</i>	<i>Classe Magistral + Practiques</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
6	<i>Proves estandaritzades : definició, característiques i classificació segons diversos parametres</i>	<i>Classe Magistral + Practiques i observació</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
7	<i>Tècniques emprades en els tests. Proves no estandaritzades: definició.</i>	<i>Classe Magistral + practiques</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
8	<i>Proves no estandaritzades :característiques. Classificació : protocols d'observació de llenguatge</i>	<i>Classe Magistral + casos practics i practiques</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
9	<i>Proves no estandaritzades : mostres de llenguatge. Escala de desenvolupament : definició, característiques i classificació</i>	<i>Classe Magistral + practiques i videos</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
10	<i>Avaluació del llenguatge escrit : avaluació tradicional vs. Cognitiva : blocs i mòduls de la L-E</i>	<i>Classe Magistral + practiques</i>	<i>3 hores + 3 h.</i>
11	<i>Tests estandaritzats : proves de maduresa lectora, tests simptomatològics, tests de processos cognitius i tasques per avaluar no estandaritzades</i>	<i>Classe Magistral + practiques</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
12	<i>Tests estandaritzats de lectura i escriptura: talec, prolec, prolec-se, pro-esc, teyl, etc.</i>	<i>Classe Magistral + practiques i videos</i>	<i>3 hores + 1 h.</i>
13	<i>Tests de comprensió lectora: cloze , cole, clp,</i>	<i>Classe Magistral +</i>	<i>3 hores +</i>

	<i>ecl-1 i 2, co, etc.</i>	<i>practiques casos practics</i>	<i>1 h.</i>
14	<i>Avaluació de l'afasia infantil i de l'adult :àrees i paramentres a avaluar : enfocament tradicional i cognitiu : bateries i proves especifiques</i>	<i>Classe Magistral + practiques i Videos i casos</i>	<i>3 hores + 1h.</i>
15	<i>Avaluació de l'afasia:Boston, Barcelona, WAB, Ducarne, EPLA</i>	<i>Classe Magistral + practiques i casos</i>	<i>3 hores + 1h.</i>

8. SISTEMA D'AVUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

A l'avaluació final es tindrà en compte: informes, participació a classe, presentació de treballs a l'aula, participació en les tutories i en les sessions pràctiques, treball de pràctiques i resultat de l'examen que serà tipus test a la primera convocatòria i de tipus obert a la segona.

9. BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

VEU

Arias C. i Estapé M.: DISFONIA INFANTIL . Diagnóstico y tratamiento. Ed. Ars Médica

Bustos I. : TRASTORNOS DE LA VOZ EN EDAD ESCOLAR. Ed. Aljibe 2000

Casado J.C. i Adrián J.A.: LA EVALUACIÓN CLÍNICA DE LA VOZ. Ed. Aljibe

Cornut G. : LA VOZ . Fondo de Cultura Económica .México.

Heuillet-Martin G. , Garson-Bavard H. I Legré A.: UNA VOZ PARA TODOS . Tomo 1 i 2. Ed. Solal

Le Huche F. I Allali A. : LA VOZ . Tomo 1 , 2 , 3 i 4 .Ed.Masson

Menaldi, J. : LA VOZ NORMAL . Ed. Panamericana

Morrison M. i Rammage: TRATAMIENTO DE LOS TRASTORNOS DE LA VOZ. Ed. Masson

Torres B. i Gimeno F.: BASES ANATÒMIQUES DE LA VEU. Ed.Proa

PARLA

Aguilar, E. i Serra, M.: A-RE-PA . Anàlisi del retard de la parla. Protocols per a l'anàlisi de la fonètica i la fonologia infantil. Publicacions i edicions Universitat de Barcelona.

Bosch L. : EVALUACIÓN FONOLÓGICA DEL HABLA INFANTIL. Ed. Masson 2004

Darley, F.L., Aronson, A.E.y Brown, J.R (1975). ALTERACIONES MOTRICES DEL HABLA. Philadelphia:W.B. Saunders.

LeHuche, F.: LA TARTAMUDEZ. OPCIÓN CURACIÓN. Ed.Masson.

Massana M. : TRACTAMENT I PREVENCIÓ DE LA DISLÀLIA .Barcelona. Quadern nº3 . EPL (Escola Patologia del Llenguatge)

Peña –Casanova J. : MANUAL DE LOGOPEDIA : Ed. Masson

Perelló J. : TRASTORNOS DEL HABLA. Ed. Masson

Puyuelo, Rondal, Wiig: EVALUACIÓN DEL LENGUAJE. Ed. Masson 2000

Queiroz, I : FUNDAMENTOS DE FONOAUDIOLOGÍA. Aspectos clínicos de la motricidad oral. Ed. Panamericana 2002

Santacreu , J. I Frojan M.J. :LA TARTAMUDEZ .Ed. Pirámide

Santacreu J. i Fdez Zúñiga A. : TRATAMIENTO DE LA TARTAMUDEZ. Ed. Promolibro

Zambrana N i Dalva, L. : LOGOPEDIA Y ORTOPEDIA MAXILAR EN LA REHABILITACIÓN OROFACIAL.Ed. Masson

Equip de professors de l'Escola de Patologia del Llenguatge : L'EXPLORACIÓ DEL LLENGUATGE EN EL NEN. Barcelona Escola de Patologia del Llenguatge. Quadern nº2

BIBLIOGRAFIA LLENGUATGE ESCRIT

CABRERA, F.; DONOSO, T. y MARÍN, M.A. (1994): El proceso lector y su evaluación. Barcelona: Laertes.

CROWDER, R. G. (1985): Psicología de la lectura. Madrid: Alianza Editorial.

CUETOS, F. (1990): Psicología de la lectura. Diagnóstico y tratamiento. Madrid:Escuela Española.

CUETOS, F. (1991): Psicología de la escritura. Diagnóstico y tratamiento de los trastornos de escritura. Madrid: Escuela Española.

CUETOS, F., RODRÍGUEZ, B. y RUANO, E. (1996): PROLEC. Batería de evaluación de los procesos lectores de los niños de Educación Primaria. Madrid: TEA.

GÓMEZ, P.F.; VALERO, J.; BUADES, R. Y PÉREZ, A.M. (1995): Test de habilidades metalingüísticas (THM). Madrid: EOS.

JIMÉNEZ, J. E. y ORTIZ, M.R. (1995): Conciencia fonológica y aprendizaje de la lectura: teoría, evaluación e intervención. Madrid: Síntesis.

- THOMSON, M.E. (1992): Dislexia. Su naturaleza, evaluación y tratamiento. Madrid: Alianza. (Título original: Developmental Dyslexia: Its Nature, Assessment and Remediation. Londres: Edward Arnold, 1984.)
- TORO, J. y CERVERA, M. (1984): T.A.L.E. Test de análisis de lectoescritura. Madrid: Visor.

BIBLIOGRAFIA LLENGUATGE ORAL

- Acosta, V.M., Moreno, A., Ramos, V., Quintana, A. y Espino, O. (1996). La evaluación del lenguaje. Teoría y práctica del proceso de evaluación en la conducta lingüística infantil. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Aguado, G. (1999). Trastorno específico del lenguaje. Retraso de lenguaje y disfasia. Málaga, Aljibe.
- Mendoza, E. (2000). Trastorno específico del lenguaje (TEL). Madrid: Pirámide.
- Monfort, M., y Juárez, A. (1993) Los niños disfásicos. Descripción y Tratamiento. Madrid: CEPE.

Titulació: Diplomatura de Logopèdia Assignatura: DIAGNÒSTIC I AVALUACIÓ DE LA PARLA I LA VEU Codi: Curs: 2007/2008 Tipus: Troncal Objectius: Crèdits ECTS: 7,5						
Continguts per blocs temàtics	Indicadors de competències que es desenvolupen	Tipus d'activitats docents (1) 1,2,3,4,5,6,7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne.		
<p>Conèixer les diferents proves per a l'exploració, del retard de parla. Comprendre la diferència entre dislàlia de base fonètica o fonològica. Saber fer un diagnòstic diferencial entre retard de parla i llenguatge. Tenir coneixement de les pautes d'exploració de la disfonia. Valorar les característiques acústico-perceptuals, el comportament vocal i la importància dels factors emocionals. Conèixer com avaluar i què cal observar en les trastorns de la fluïdesa verbal. Saber valorar anatòmica i fisiològicament els aspectes alterats en les disglòssies. Saber valorar i aplicar diferents escales de valoració de les disàrtries</p>	<p>Relacionar les dades dels trastorns del llenguatge, la parla i la veu amb el tipus d'estratègia d'avaluació i exploració adequades per a cada cas.</p> <p>Utilitzar i aplicar les proves diagnòstiques específiques segons el trastorn del llenguatge, la parla i la veu.</p> <p>Reconèixer quan ha de derivar un cas i quan ha de comptar amb la col·laboració d'altres professionals.</p>	<p>Relacionar les dades dels trastorns de la parla i la veu amb el tipus d'estratègia d'exploració adequades per a cada cas.</p> <p>Utilitzar i aplicar les tècniques d'exploració / avluació específiques segons el trastorn de llenguatge, parla o veu.</p> <p>Reconèixer quan ha de derivar un cas i quan ha de comptar amb la col·laboració d'altres professionals.</p> <p>Mostrar una actitud reflexiva sobre la seva pròpia activitat.</p>			<p>Participació a classe, presentació de treballs en els que han de complimentar una exploració (passi d'algun protocol i prova estandaritzada) presentant resultats i comentari crític sobre el mateix.. Participació en les tutories i en les sessions pràctiques, i resultat de l'examen.</p>	

--	--	--	--	--	--	--

- (1) **Activitats d'aprenentatge possibles:** 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.
- (2) **Activitats d'avaluació:** 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9. Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.